

1. Kaj je globalizacija?

„ni problema nahraniti lačnih ljudi, problem je nahraniti site, ki hočejo vedno več“

„letnik šolnine za enega
otroka Toma Cruisea stane
50.000 €.“

Ena milijarda ljudi
je še vedno brez elektrike.

Globalizacija - nova družbena realnost

sodoben svet je povezan in soodvisen

Ali je globalizacija etično vprašanje ?

*Če bi svet predstavljal vas s 100 prebivalci,
jih 80 živi v neprimernih bivališčih,
50 podhranjenih, 17 jih nima pitne vode, 60% jih razpolaga z
vsem premoženjem, (ali 85 ljudi ima več premoženja kot pol
sveta prebivalcev)
1 ima univerzitetno izobrazbo..*

Globalizacija / amerikanizacija, značilnosti:

komunikacija, integracija, medkulturnost, svet brez meja, izkoriščanje, razslojevanje, migracije, dobiček, onesnaževanje, vsiljevanje vrednot, prehrane, transport

Ali je vredno, da zamenjamo čist zrak za naše želje, ki si jih želimo izpolniti s kupi izdelkov iz drugih delov sveta, takoj, (Amazon)?

Zaradi diabetesa letno umre na svetu 1,6 mio. ljudi. Ali k temu prispeva tudi neosveščenost, revščina, Mc D ? Kako?

Globalizacija je sklop sprememb v družbi, politiki in gospodarstvu, posledica razširjenega trgovanja in kulturnih izmenjav na svetovni ravni.

- **Mnenja o globalizaciji so različna:**
- po mnenju globalistov je novi svetovni red nujnost,
- po mnenju skeptikov pa je globalizacija tvorba najmočnejših, pot kapitala korporacij razvitih držav,
- **Modernizacija vključuje med seboj povezane procese:**
- prve moderne družbe so zahodnoevropske, industrializacija in tržno gospodarstvo, kapitalizem
- Spremembe so vplivale tudi na preostali svet, modernizacija je povezala svet v celoto, vendar neenako razvitih delov, bogati sever – revni jug, razviti center – revna periferija.
- **Socialna globalizacija**
- osebni kontakti – direktni kontakt ljudi iz različnih delov sveta,
- pretok informacij – internet, tisk...
- kulturna podobnost – npr. dominacija ameriških proizvodov (Nike...)

GLOBALIZACIJA (+, -)

https://www.youtube.com/watch?v=SJrnLP_pCZo&list=PL953aRCfrJjn2kdCF4ju5iWzd0qUZZXd3&index=10

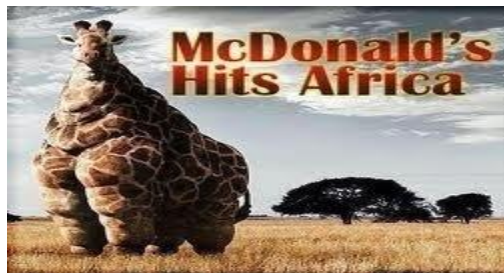

kot pojem- Global Village uporabili že 1964

= proces **ekonomskega**, **kulturnega** in **političnega**, **vojaškega** povezovanja sveta v svetovnem obsegu s pretokom blaga, ljudi, informacij in znanja, migracije. Svet = globalna vas.
Globalna podjetja, internet, Coca-Cola.

Pozitivno: hiter pretok informacij, (24 urno delovanje), trgov, znanja, blaga, ljudi, storitev, medsebojna pomoč,

Negativno: uničevanje kultur, poenotenje sveta, širjenje bolezni, Covid-19, propad državnih podjetij...interesi bogatih držav na račun revnih, nafta, neenakost in izkoriščanje revne del. sile, izguba osebne identitete....

Politični vidik globalizacije

politične globalne organizacije:

- **OZN**, 1945, varnostni svet, mednarodno sodišče, ekonomski in socialni svet...
- **Amnesty International**, je mednarodna nevladna organizacija, ki se bori za človekove pravice. Osnova za njihovo delo so Splošna deklaracija človekovih pravic, (1948) in dokumenti, ki se nanašajo na varovanje človekovih pravic, 1961.
- **NATO**, North Atlantic Treaty Organization, vojaška org. 1949, vodstvo imajo ZDA, povezuje „zahodni svet“, Slovenija 2004,
- **1948** Deklaracija o človekovih pravicah, pomeni priznanje prirojenega človeškega dostojanstva vseh članov človeške družbe in njihovih enakih in neodtujljivih pravic temelj svobode, pravičnosti in miru na svetu.

Socialni in kulturni vidik globalizacije

- **Greenpeace**, je mednarodna okoljevarstvena organizacija, ustanovljena v Kanadi v Vancouvru leta 1971. Sedež njenih mednarodnih organizacij je v Amsterdamu na Nizozemskem.
- **Unicef**, (Mednarodni sklad za pomoč otrokom)
- **Unesco**, Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo, za zaščito kulturne dediščine., npr. Škocjanske jame, kolišča na Barju, Kolosej v Rimu,) okrog 1000 spomenikov na seznamu UNESCO, od tega 50 v Italiji, Kitajski zid..)

Blišč in beda globalizacije

Družbena neenakost, **dohodkovna** v Franciji 1:100

Izhodišča: Evropa in svet v začetku 21. stoletja/ življenje v času iluzij, tveganja, hitrosti klika, digitalne revolucije, prekarnosti, individualizma, diktata (...)

- Od 1980 dalje smo v Evropi in S. Ameriki priča začetku **globalne transformacije**, **globalnega** trga, prostega trga / trga delovne sile. **Digitalna revolucija** odpravlja delovna mesta in ustvarja. Hitrost klika = hitrost kapitala
- 7,8 mrd. prebivalcev planeta, 2020 več kot 7 mrd. mobilnikov.
- V zadnjih desetih letih je Evropa izgubila 40 mio. **delovnih** mest v industriji, zakaj? **Konkurenca** Kitajske, Indijske del sile, suženjsko izkoriščanje
- Multinacionalke se ne odpovedo dobičkom, povečujejo neenakost, revščino
- Evrsko območje je ustvarilo 20 mio. novih delovnih mest, ampak Španija, Port, Grčija ima danes 40-50% **brezposel.** mladih **med 25-35 letom.** Tudi **Švedska in Nem/** 12 mio. revnih. **VB** 5% brezposelnih. ZDA 360 mio /45 mio. Revežev. Vzpon ekstremizmov, nacionalizmov, fašizmov...!
- Nizka rodnost 1.sveta. Evropa v nasl. 20 letih pričakuje 30 mio. **migrantov.** **Zakaj? Kebabizacija Francije.** V Nem. 5 mio. Turkov, 2800 mošej.

Naloga: Ali moramo razmišljati o skupni prihodnosti, kateri(3) problemi te skrbijo, opiši in prikaži rešitve.

Reševanje globalnih problemov:

1. **Družbena neenakost**, 85 prebivalcev ima več premoženja kot pol sveta
2. Ekologija, podnebne spremembe, boj za vodo, v naslednjih 20 letih letno 600.000 „okoljskih“ beguncev (suše, lakote, poplave)
3. **Vojaški konflikti**, jedrsko orožje, orožarska industrija, boj za nafto... Ukrajina,
 - ⊙ **Mednarodni terorizem** (London, Bruselj, Madrid, Pariz, Bcn..)
 - ⊙ **Kapitalizem**, tržno gospodarstvo, iskanje surovin, zažiganje gozdov, dobički multinacionalk, suženjsko izkoriščanje revnih,
 - ⊙ **Migracije** (120.000 beguncev v 1/2 leta 2017, iz Afrike, Sirija na 10 mestu)
 - ⊙ bolezni in epidemije, zdravila samo za bogate.

Globalni problemi:

1. Družbena neenakost, bogastvo: revščina in uničevanje srednjega sloja

- **Kompjuterizacija** bo okrepila **neenakost**, **polarizacija** del sile, izobraženi, neizobraženi, zmanjševanje srednjega sloja.
- Povprečen 25-30 letnik ne zmore plačevati **najemnine** in varčevati za **nakup stanovanja**, vrednosti hiš, stanovanj raste.
- 1% vrhunskih **managerjev** v VB **poseduje** 75% delnic.
- **Razmerje plač** je bilo v Yu 1:4, do danes v kapitalizmu 1:300
- **2040** bo več Evropejcev **starih** nad 50 let kot pod 50 let.
- **ECB** ki predpisuje varčevalne ukrepe, znižanja plač, hkrati gradi 1,2 mrd. vredno poslovno stavbo.
- **Socialna stiska** “rodi” **nasprotovanja**, **nestrpnost**, **nacionalizme..**
- **Naloga**; Ali je sedanost začetek konca države, družine, sistema?
 - Covid-19 nas razgali. **Kaj smo ob epidemiji ugotovili?**

Prekariat (delavci za določen čas)

se je po 1990 najhitreje razvijal v vzhodni Evropi

V Sloveniji je skoraj 20 % prekarnih delavcev

- **Prekariat** pomeni izguba socialnih pravic, menjavanje del, delodajalcev, poklicev, ne moreš napredovati...Kapitalisti nadzorujejo/ omejujejo (strok.) izobrazbo. Izobrazba ni znanje. Izobrazba je org. znanja znotraj omejitev pomanjkanja v znamenju lastnine, hekerstvo.
- Države se soočajo z brezposelnostjo mladih, “begom možganov”, dohodkovno neenakostjo, zadolženostjo, sindikati so izgubili vlogo, ker ne zastopajo prekariata.

KAPITALISTI

DELAVCI

tovarne/mezde

DRŽAVA

informacijski
proletariat/
pisarne

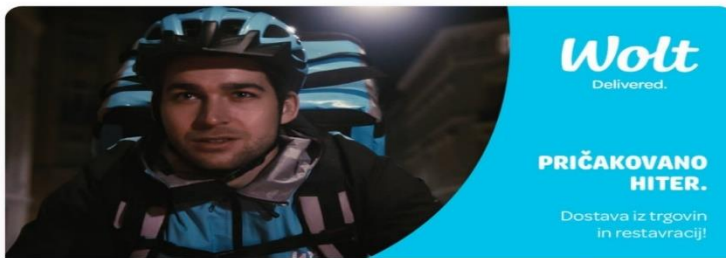
PREKARIAT

tovarne
/delavnice

**Perfektni simbol našega časa,
listni puhalnik**

Problem premakne iz enega mesta na drugo mesto, ne da bi ga rešil, porablja energijo in povzroča veliko hrupa.

Ti prinesemo kaj iz trgovine? Mleko? Jajca? Sok? Toaletni papir?

Namestite aplikacijo - Wolt:
Dostava hrane

Oglas · Google Play: 4,7 ★

**DAS
PERFEKTE
SYMBOL
UNSERER
ZEIT IST DER
LAUBBLÄSER**

**ER VERLAGERT
EIN PROBLEM
VON EINEM ORT ZUM
ANDEREN OHNE ES ZU
LÖSEN, BENÖTIGT DAFÜR
WERTVOLLE ENERGIE UND
MACHT JEDE MENGE LÄRM.**

2. Povečevanje družbene/ socialne neenakosti in upor proti visokim življenjskim stroškom v EU

Upor rumenih jopičev v Parizu 2019

V Franciji se od novembra 2018 vrstijo protesti rumenih jopičev zaradi povečevanje **družbene /socialne neenakosti**.

- Gibanje se je začelo v znak protesta zaradi povišanja cen goriva, nato pa preraslo v upor proti **vladnim politikam in visokimi življenjskimi stroški**.

Primer: francoska revolucija 1789 in upor rumenih jopičev v Parizu 2018

Kaj in koliko se je spremenilo?

- 1789
 - Nesposobnost in razkošno življenje francoskega kralja, plemstva in duh.
 - Nepravična delitev francoske družbe na privilegirana stanova z vsemi pravicami (24. mio. preživlja dvor)
 - Meščani, kmetje, delavci brez vseh pravic, plačujejo davke, umirajo od lakote, kolere, niso osebno svobodni
 - Iz njihovih davkov se gradijo razkošni dvorci.
 - Zahtevajo začetek demokracije, zaton moči Cerkve, plemstva, elite.
 - Vsi ljudje so rojeni enaki in imajo enake možnosti.
- 2018.
 - Razkošje elite. V Franciji se od novembra 2018 vrstijo protesti rumenih jopičev (delavci, mladi, upokojenci, ljudje „stran od pariških elit“..) zaradi povečevanja družbene neenakosti.
 - Gibanje se je začelo v Parizu v zaradi povišanja cen goriva, 23%, najemnin, preraslo v upor proti vladnim politikam in visokimi davki in življenj. stroški
 - Želijo strmoglaviti vlado.
 - Izgredi in nasilje.
 - Gibanje podpira 55 % Franc.

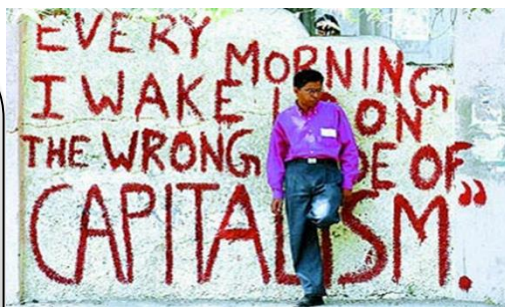
Kleptokracija in ponorelost novega kapitalizma?

Novi kapitalizem, solastništvo zaposlenih Pivovarna New Belgium. Leta 1990 je bila direktorjeva plača 15x višja, danes 400x (vir Global, maj 2020).

1% prebivalcev ima v lasti 46 % kapitala, 70 % prebivalstva 3 %

„Kapitalizem je kraja“

mladi aktivisti v Berlinu, Madridu opozarjajo na „roparske najemnine“, stroški stanovanj naraščajo 4x hitreje od dohodkov, najemnine predstavljajo 30-50% dohodkov.

Oče makroekonomije Keynes je zapisal, da bo kapitalizem trajal 450 let. 1580 je Elizabeta začela porabljati zlato, zaplenjeno na španskih ladjah 2030 bo 450 let.

Zaposleni v Amazonovih oddelkih poročajo o visokih zahtevah dela, da urinirajo v steklenice ali koše za smeti. (Global, 2020).

Med 1980 in 2020 je produktivnost delavcev zrasla za 69 %, 8 urna postavka pa za 11,6 %

V ZDA RJV 2019 ugotovila, da 51% mladih do 35 leta odobrava socializem, 45 % pa kapitalizem in da je padec iz 2010, ko je kapital odobravalo 68 %

Ekonomija: Demonstracije proti „roparski ekonomiji“ in „kapitalizem je kraja“

- „Ekološki dolg“ severa proti jugu.
- Odprava suženjskega dela 2021!
- Romania is unable to stop the logging mafia – the European Commission steps in. (IKEA).

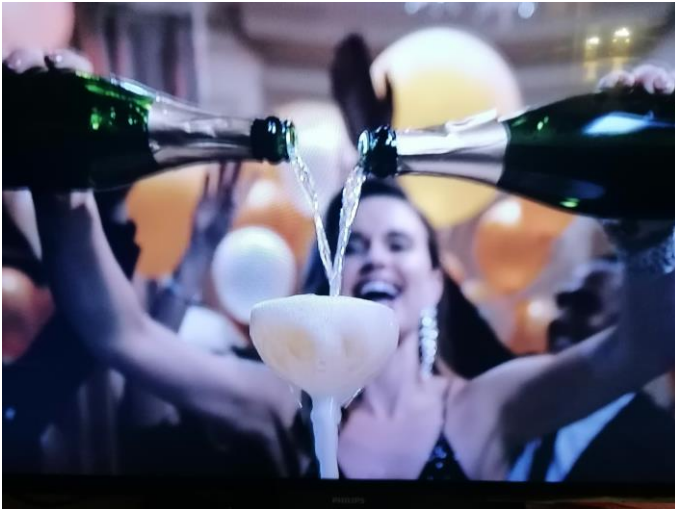
Demonstracije v Istanbulu proti podiranju dreves zaradi graditve nakupovalnih centrov, 2013 in samodrštvo Erdogana

- „Kapitalizem je kraja“
- mladi aktivisti v **Berlinu, Madridu** opozarjajo na „roparske najemnine“, stroški stanovanj naraščajo 4x hitreje od dohodkov, najemnine predstavljajo 30-50% dohodkov.
- **Južni Korejci** imajo največ pametnih tel.na preb. Razumno porabijo ves zaslužek za „jebiga izdatke“ (vir Global, ...)

Kleptokracija tajkunstvo in miliarderji...

- Odnos do slavnih in bogatih se spreminja, ker ne plačujejo davkov...
- Zabave, zasebne jahte, helikopt, letala, raziskovanje vesolja...

Ima podjetje KKW Beauty.
Ponuja kozmetične izdelke.

Jeff Bezos in Elon Musk
želita raziskovati vesolje.

Ali smo večplanetna vrsta?
Tajkunji ZDA
in barm
Dokumentarni, 2. del
zvezde

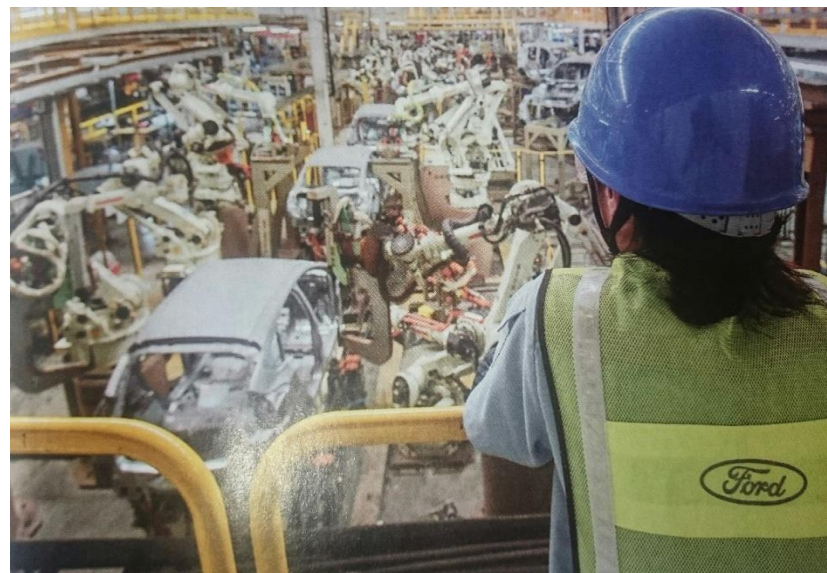
Demonstracije brezposelnih v Grčiji, Španiji, Italiji...znižanje plač, uničevanje srednjega razreda

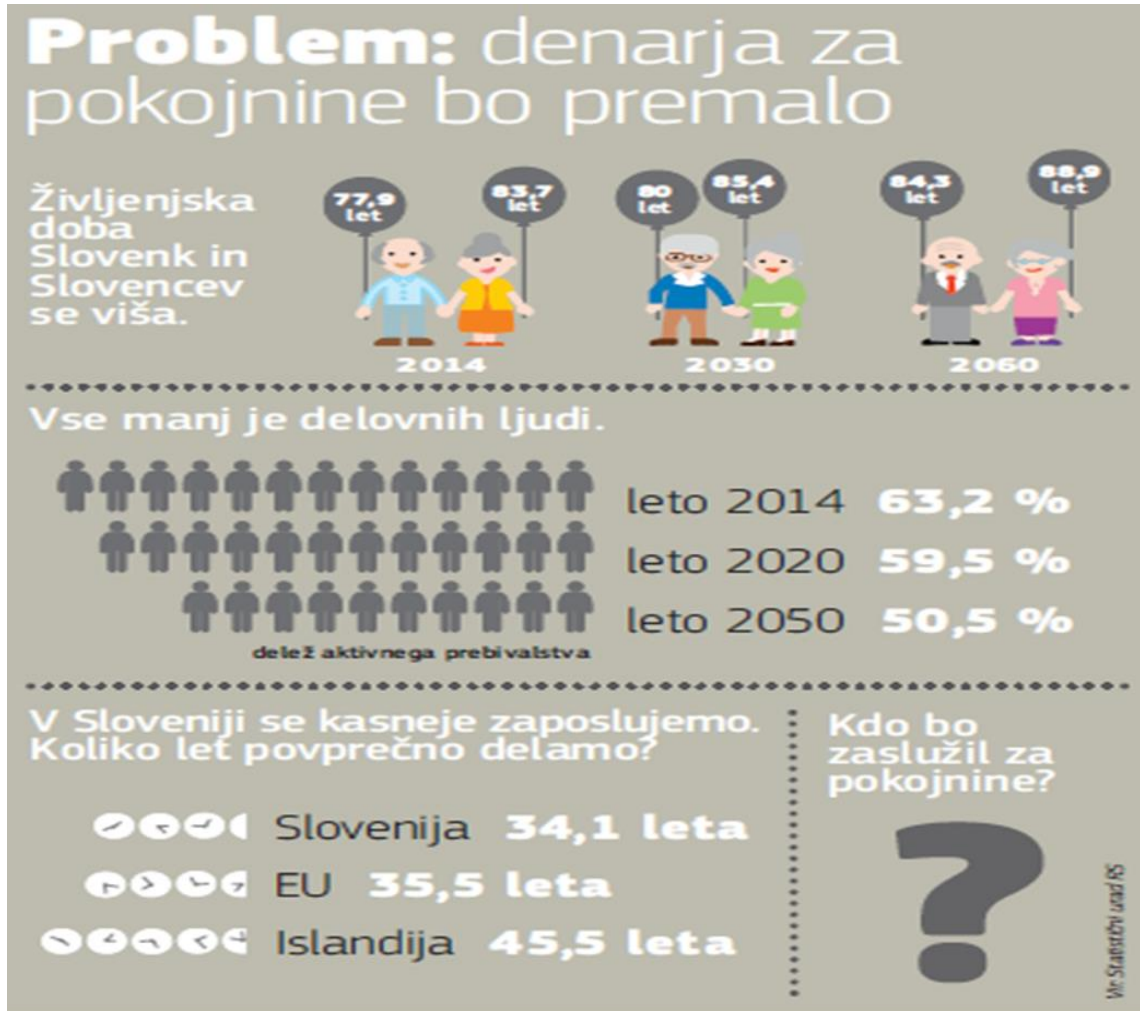
3. Povečevanje brezposelnosti tudi v EU

Ljudje(mladi) brez dela in avtomatizacija, digitalizacija...ali... stalne službe z redno plačo je konec, menjava poklicev, učenje

- Roboti v operacijskih dvorinah, za pultom v restavraciji s hitro prehrano, avt. in vsa industrija
- Poraz delovne sile. Menjava poklicev.
- Danes je 1/6 moških na svetu v najboljših letih brez zaposlitve.
- Diplomirancem so se plače znižale od leta 2000 za 7,7 %
- V ZDA ocene 2050 leta 40-50 % brezposelnost.
- Zasebnost? Podatki o nas bodo postali neobvladljivi, (podjetje LexisNexis zbira podatke o strankah, ko vstopite npr. v prodajni salon avtomobilov, imajo podatke: zaposl. status, kreditno stanje, misli, kazniva dejanja...)

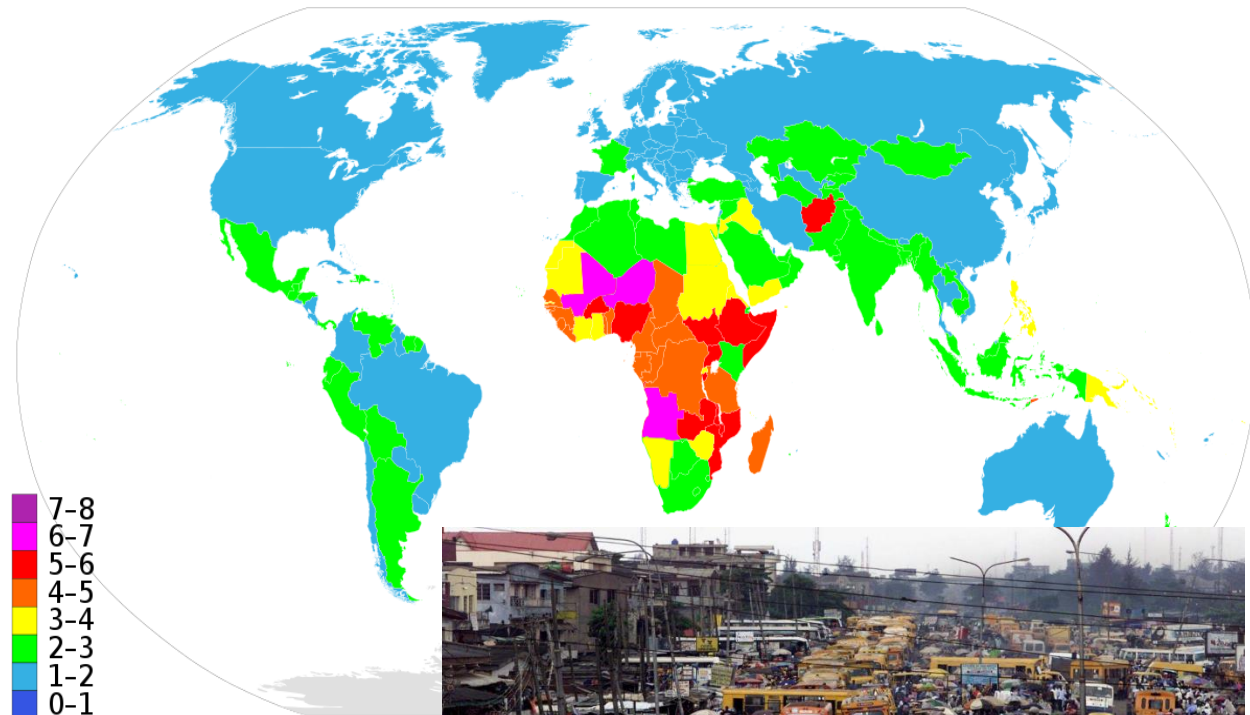
4. Staranje prebivalstva in negativni naravni prirast v razvitem svetu

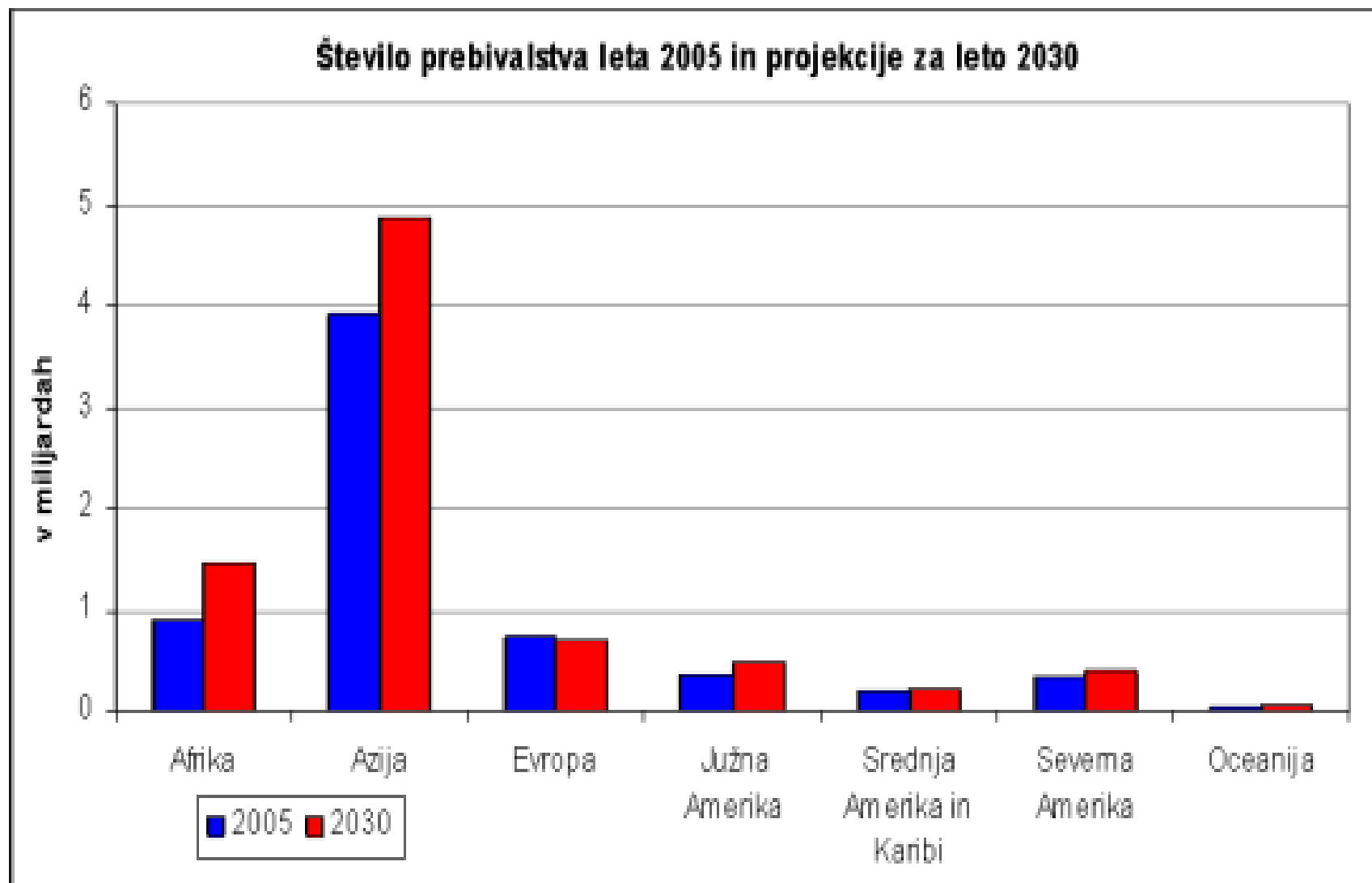
Nizka rodnost v „prvem svetu“,

visoka rodnost v „tretjem svetu“ Nigerija bo po 2050 3. najštevilčnejša država na svetu za Indijo in Kitajsko. Milijoni otrok se ne šola

- Kako je z demografijo v Sloveniji?
- Kje so uvedli „politiko enega otroka“, kakšne so posledice?

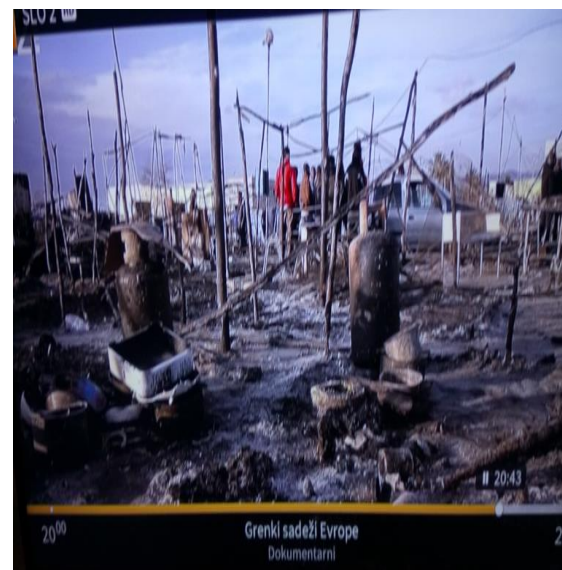

Naravni prirastek v razvitih in nerazvitih delih sveta

5. Onesnaževanje in izkoriščanje (migrantov) za našo prehrano

- Prebivalci EU – 12/15 % dohodkov porabimo za prehrano.
- Dejanska cena bi bila 21-30 %, če bi jedli zdravo.
- Ker bi to pomenilo upor, država kupuje socialni mir in prehrambena industrija podpira konkurenčne proizvajalce hrane, ki onesnažujejo okolje, neekološka pridelava.
- Poceni zelenjava in sadje je produkt modernega suženjstva na tleh Evrope v Španiji izkoriščajo migrante z evropskimi sredstvi za kmetijstvo za 60 €/mesec. Večja posestva, več subvencij, več izkoriščanja.

Pametna izraba tal?

Plodna tla so dragulj vsake države. Neazumno sekanje pragoz.

Na sliki: nasadi mandljevcev v Kaliforniji. Kdo jih potrebuje?

Racionalno ravnanje s hrano. 1/3 hrane zavržemo. Za vegansko prehrano potrebujemo 4/5 manj prostora.

Na Dunaju 90 kg hrane v smeti na preb/letno. Posledice potrošništva so tudi ekološke. Globalno vržemo stran 1.3 milijarde ton hrane / pa še vedno umiramo o lakote. S tem slabo vplivamo na naš eko sistem, na naš ogljični odtis.

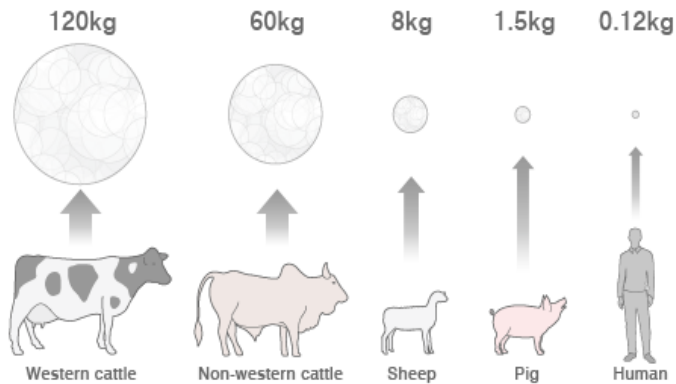
Umreti brez hrane ali zaradi hrane?

Debelost se je kot bolezen preselila iz sloja bogatih v sloj revnih.

- Če bi vsi ljudje na svetu 7,7 mrd. živeli tako, kot danes živimo v razvitem svetu, bi potrebovali 2,6 planeta zemlje. Nerazumno koriščenje naravnih virov, vode, nafte, gozdov...
- Živinoreja je odgovorna za 18% proizvodnje toplogrednih plinov, to je več kot skupni izpušni plini celotne transportne industrije.

Pridelava mesa ima visoko ceno.

Methane emissions per animal/human per year

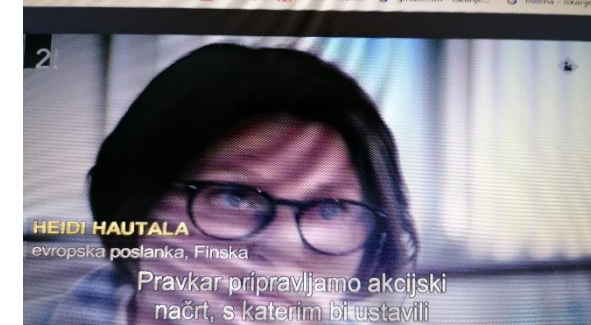
SOURCE: Nasa's Goddard Institute for Space Science

6. Suženjsko delo otrok Stop the Traffic,

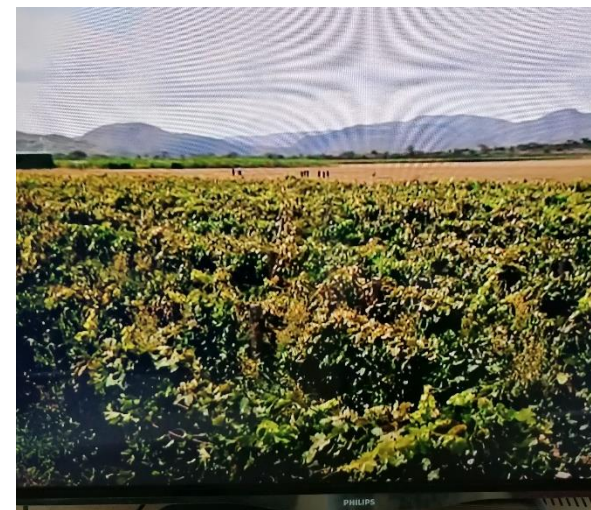
skriti obraz čokolade

<https://tv2go.t-2.net/tv/epg/1000260/time/1612292400000>

- Italijanski gigant Ferrero Rocher je sledil zgledu Nestleja, Hersheyja in Marsa ter se kot 4. veliki proizvajalec čokolade obvezal, da bo dobaviteljem kakava prepovedal uporabo suženjskega dela otrok. **Nič od tega ni uresničil. Pohlep je prevelik.**
- Skoraj $\frac{3}{4}$ svetovne proizvodnje kakava se pridelava na majhnih plantažah v **Zahodni Afriki**. Po oceni **Stop the Traffic (Ustavite preprodajo)** samo **Slonokoščeni obali** dela na nasadih kakavovcev 200.000 otrok- čokoladni sužnji, ki jih starši prodajo, ne hodijo v šolo. Prvih 5 let zastonj. Nadzor gozda z orožjem.
- 2001 so si giganti zadali cilj 100 % nesuženjskega dela. 2021 v Davosu konferenca, ki novinarjem ne dovoli posneti chochovision, ker ni narejeno nič. Čokolada je EU posel. Ne sankcionira proizvajalcev. **Multinacionalke pobirajo dobiček.**

7. Moderni kolonializem v 21. stoletju, 2020 in izkoriščanje afriške delovne sile, naravnih bogastev, moderno suženjstvo, vdor kitajskega kapitala, tudi vdor francoskega kapitala...

Vsi pripadamo Huajianu!

Afrika, vir naravnih bogastev, gospodarske eksplozije in razprodaje zemljišč

- Zemlja, zlato, guma, sužnji, diamanti, sloni... so privabili osvajalce v zgodovini. 1 mrd. prebivalstva.
- Vsa Afrika ni revna in v Afriki ni samo korupcija, lakota, vojne. Povprečni dohodek Afričana je marsikje višji od dohodka povprečnega Indijca.
- V prihodnjem desetletju se bo več 100 milijonov Afričanov izkopal iz revščine. Živeli bodo potrošno, kot mi.
- Razprodaja Afrike, Kitajska je najela 5 mio hekt zemljišč v Kongu, za hrano, biogorivo, palmovo olje, Indija v Etiopiji, Italija v Senegalu, Katar v Keniji, SA Etiopiji, Senegal, JK Madagaskar...
- Vir: Global, april 2018

Youtube KONEC:CIVILIZACIJE Upri se ali Umri (END:CIV Resist or Die)

8. Energy saving is a virtue not a sign of poverty

- Varčevanje z energijo je vrlina, ne znak revščine !
- 80 % svetovne energije porabimo za prevoze, ogrevanje in hlajenje.
- 20 % svet. preb. porablja 80 % svetovnih virov in ustvarja 75 % emisij

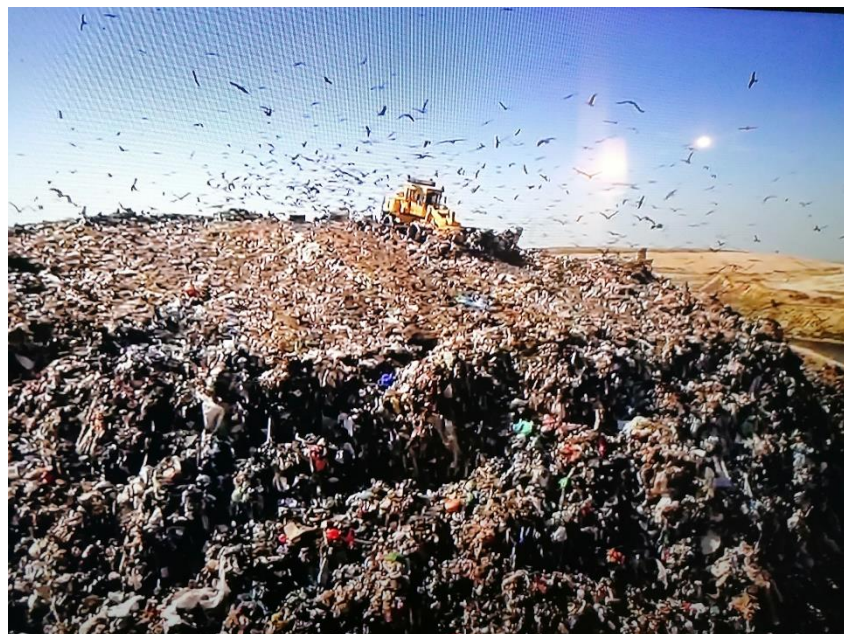
Navy

www.voz
Ostali varilki

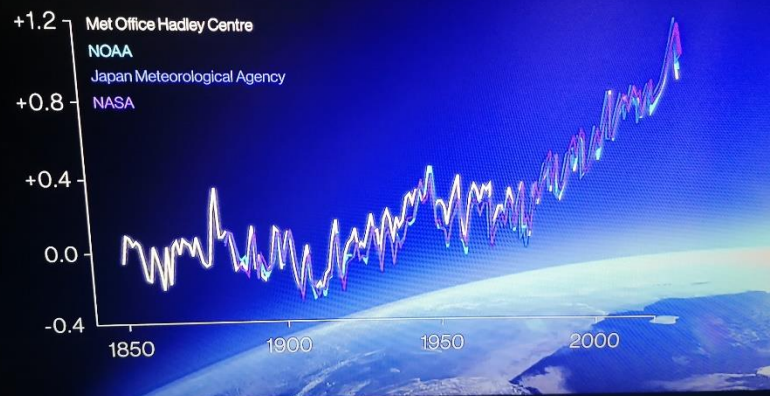

Vsak dan zavržemo okoli 2 mrd. plastenk. Afrika postaja smetišče sveta.

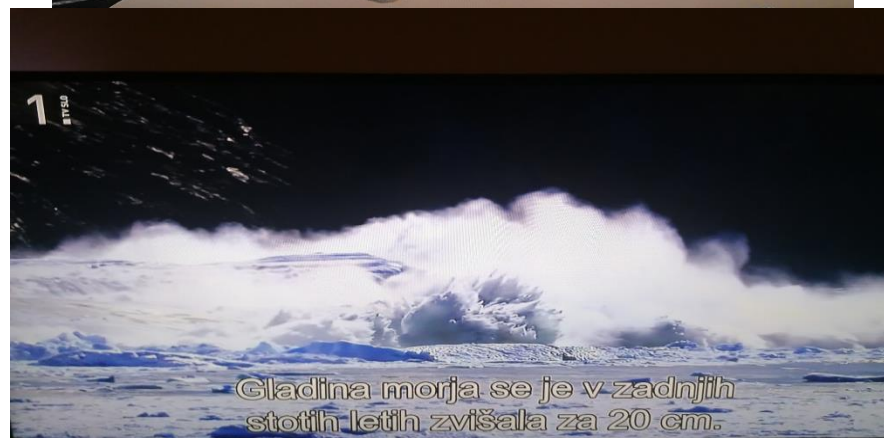
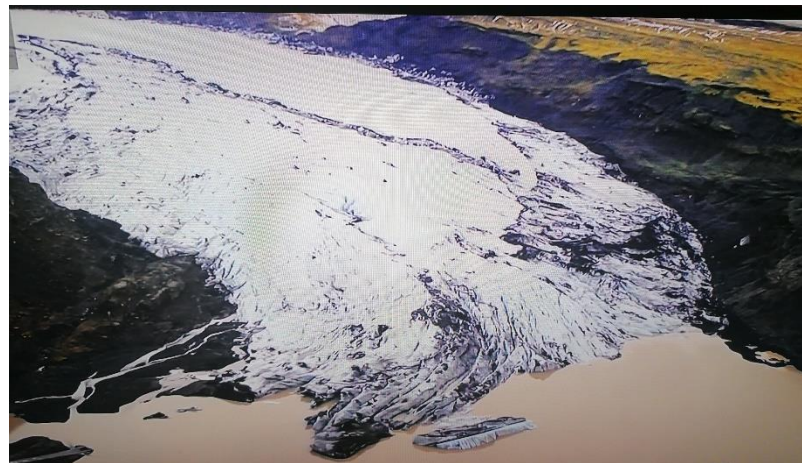
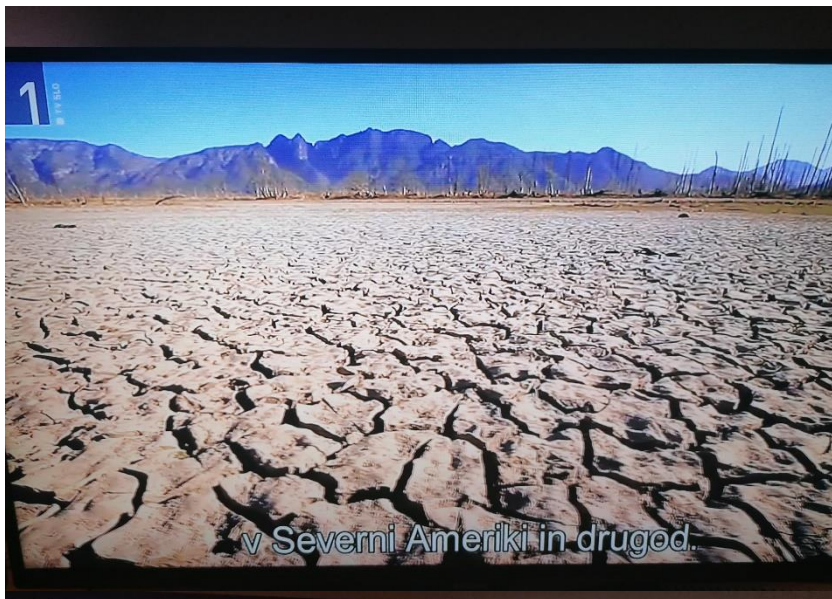

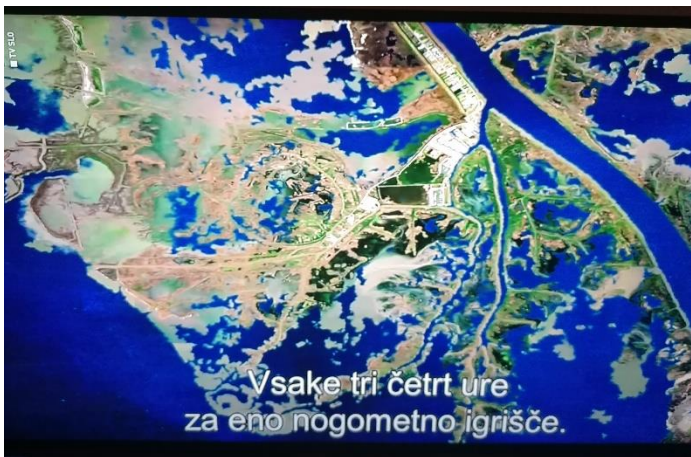
Do energije se obnašamo nerazumno...

TEMPERATURE CHANGE °C

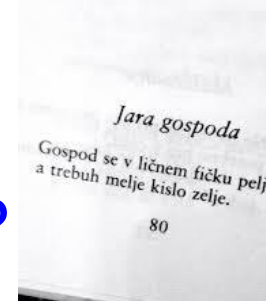
Posledice nerazumnega ravnanja človeka

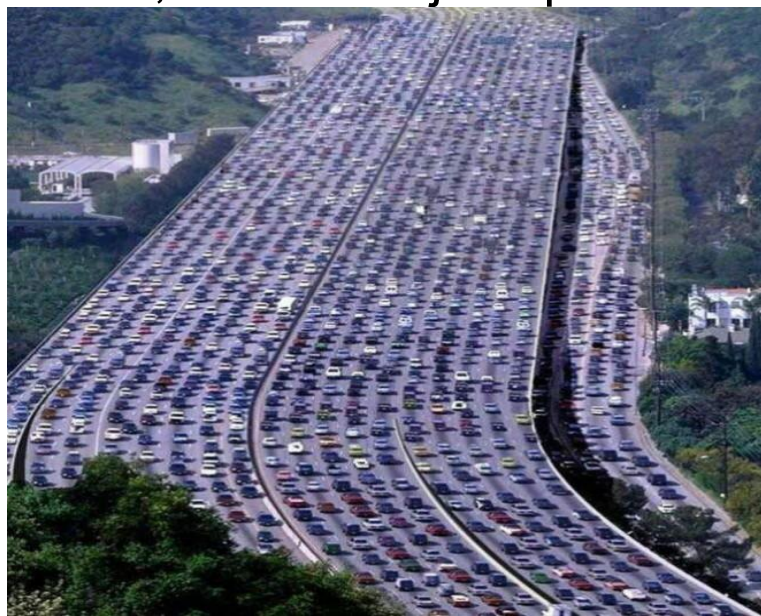

9. Potrošništvo, brezbržnost/ primitivnost ali ozaveščenost?

Bogati brez avtomobila?

- Nekoč je bil avto **statusni simbol**, število avtomobilov pa je kazalo **gospodarsko razvitost** države...
- Danes je to značilno za **2. svet**. Na Balkanu **ipd.** ostaja miselnost, da so kolesarji reveži, ki ne morajo kupiti avta.

- Danes Razvitost države se meri v **alternativi: (Danska, Nizozemska)**
- izposoji koles, urejanju kolesarskih stez in javnih prevozov, Go-Opti, kombi prevozi, električni avtomobili avtomobili na izposajo...
- 40% kolesarjev naj bi imela Lj. 2020.
- Avtomobil večinoma „stoji“, 95 % in je zelo drag, zanj porabimo do 30 % dohodka, z njim se vozimo časa 5 %.

Ustvarjanje navad in potrošnikov

„Želite zasvojiti svoje uporabnike? Spravite jih ob pamet.“ *Bill Gates*

- **Zasvojenost in odvisnost od telefonov, hrane...**(multinacionalke)
- Tristan **Harris** ugotavlja: ljudje pojedjo 73% več juhe iz skodelice, ki si jo lahko ponovno napolnijo, ne da bi se tega zavedali.
- Pri **Googlu** so zaposleni pojedli manj M&M bombonov, če so jih jedli iz neprosojnih škatel. (zato tudi živobarvni zasloni telefonov, otroštvo).

- Podjetja ustvarjajo izdelke, **ki ustvarjajo navade** (ekonomija pozornosti in psihologija vedenjskih sprememb).
- **Nadzor nad odnosom do tehnologije** smo izgubili. Etičnih kodeksov ni. Ciljajo na psihološko ranljivost ljudi, (če nekoga nagradimo z vsečkom takoj, lahko njegovo občasno dejavnost spremenimo v vsakodnevno, psihologija družbene sprejetosti, lahko povzročimo tudi stisko).

ekologija - prihodnost odpadkov

- Povprečni **Američan** proizvede **65 kg odpadkov / mesec**.
- Ameriško podjetje je naredilo načrt, da bi iz smeti New Yorka **v enem dnevu lahko naredili 53 nadstropni stolp**.
- Zato so v delih ZDA uvedli **zaračunavanje odpadkov** in s tem dosegli zmanjšanje odpadkov za 50%.
- Ker so posamezniki metali smeti v sosednje kontejnerje, so razvili sistem identifikacijskih priponk na vreče (za 7 centov).

Ekologija v Sloveniji

- V Sloveniji **60 % odpadkov predelamo**, smo v „špici“ Evrope, čeprav imamo 100 kg plastičnih odpadkov /družino / leto.
- **Slovenija spada med prvih 5 držav na svetu po kvaliteti in količini pitne vode. Nismo več lastniki vse pitne vode.**
- Cena **1 plastenke vode = 800 litrom vode iz pipe.**
- Plastenka na soncu sprošča hormonske motilce, rak.
- Vodo črpamo do 64 m globoko. V Kaliforniji 150 m, predledenodobno vodo.
- **Odpadki so surovine. V Evropi smo skoraj vse rude že porabili.** Uvažamo jih. Aluminij, če ga predelamo, porabimo samo 5 % energije, kot če bi ga naredili na novo.
- Zaradi vode se v svetu ustvarjajo **strateška območja**. (Libija, Irak)
- **Vsako leto izgine za površino Švice veliko območje pragozda.**
- Največji onesnaževalec Zemlje je živinoreja, 56 %.

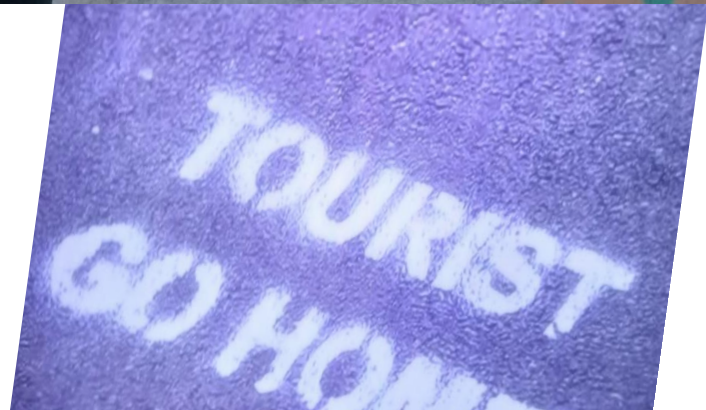
- # Osvešččenost Slovencev ali predsodki do second hand shop
- Slovenci zavržemo 14 kg oblačil letno na prebivalca, večinoma v smetnjak. Samo 10 % oblačil recikliramo v industrijsko blago.
- ## Predsodki do rabljenih oblačil...
- Uporaba plastike, „plastic free“, „waste free“

10. Masovni turizem in masovno uničevanje planeta, boj proti masovnemu turizmu

običajni dan v Benetkah **pred Covid-19**

Letno 1 mrd. turistov na svetu, v Benetkah 30 mio. letno.

Turisti sprašujejo npr... kdaj se Benetke zaprejo?
Kdaj bodo Markov trg zapolnili z vodo? Odpadki?

www.shutterstock.com · 486201490

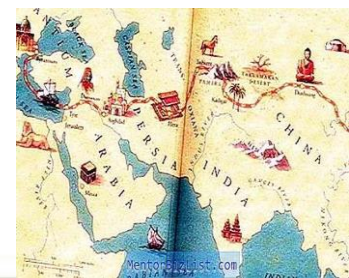

11. Azija nas hitro prehiteva

Shenzhen, kitajska silicijeva dolina, prehiteva kalifornijsko silicijevo dolino, sedež Huawei,

Kitajski projekt „En pas ena cesta“

- En pas in ena pot" je ekonomski pas **Kitajske**, pot "v 21. stoletju in" pomorska in kopenska cesta ",ki jo je predlagal kitajski predsednik Xi Jinping .
- **EU grozi, da postane periferija Evrazije.**
- Gospodarska zbornica evropskih podjetij, ki poslujejo na Kitajskem, je objavila posledice projekta „En pas, ena cesta“. **Državljeni dobimo poceni infrastrukturo, Kitajska dobi prevlado, evropska podjetja pa ostajajo brez posla.**

Popolni nadzor (na Kitajskem) za enkrat nad Ujguri.
Svoboda? Nadzor vedenja. Nadzor misli?

12. VZPON ZALIVA, DUBAJ IN ABU DHABI

- **Vzpon zaliva**, **Fly Emirates** ustanovljen sredi 80-tih je bila 2018 najuspešnejša z največjimi prihodki, skupaj s Kitajci so ustvarili 30% svetovnih poletov. Dubaj je na 6 mestu po letalskem prometu.
- **Arabski zaliv** je 8 svetovno gospodarstvo, 2030 naj bi dosegel Japonsko.
- Ena mrd. turistov vsako leto.

13. Krizna žarišča (18) in vojne danes

- Trenutno 18 /36 žarišč
- Afganistan od 1978, letno 42.000
- Jemen 2011, 17.000 letno
- Sirija od 2011 11.000
- Mehika 2006 mamila 12.000
- Gorski Karabah
- Somalija, Etiopija, Irak...
- Nezakonita trgovina z orožjem
- 40 % svetovne korupcije
- 35 % orožja na Bližnji vzhod
- ZDA, Rus, Fr, Nem, Balkan
- ZDA 1,25 biljona za orožje
- 11 milijard za zdravje
- 1 b =1000 mrd, 10-12 x manj

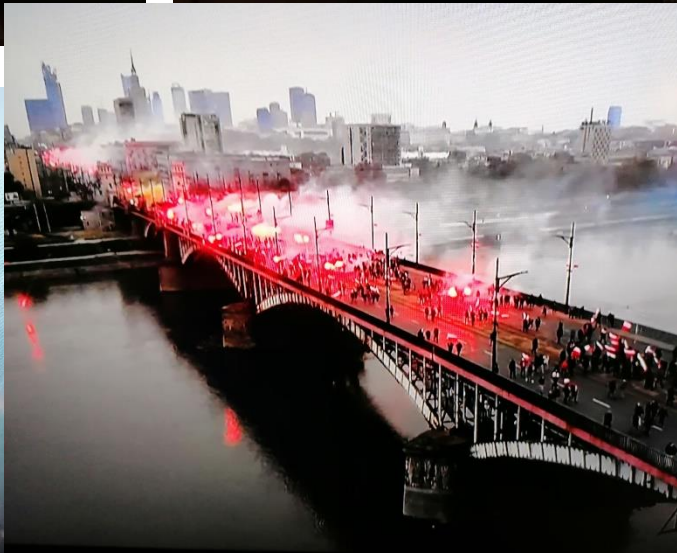
Spopad v Gorskem Karabahu

PODATKI agencije

14. Rojstvo desničarskega ekstremizma, konec demokracije?

ZDA, Nemčija, Italija, Poljska, Madžarska, Hr, Slo.

15. Vpliv religij na življenje in vzpon populizma

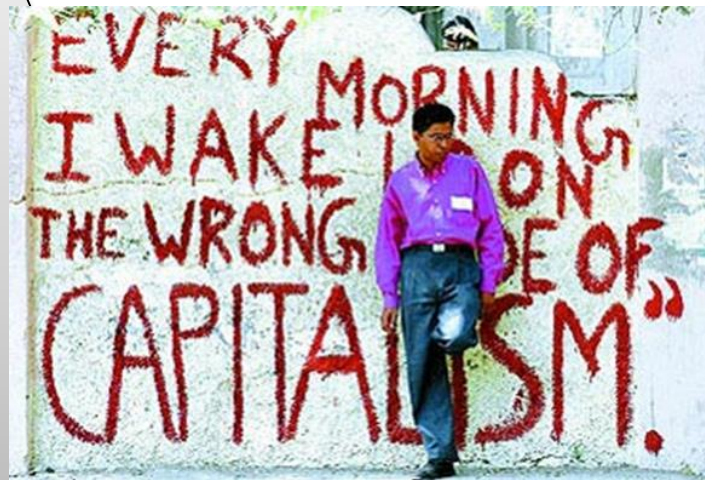
- V **Rusiji** je Cerkev del jedrske sfere, in od 2010 je dosegla vrhunec vpliva na državo.
- **Indija** postaja svetovna vojaška velesila.
- 2. vojaška velesila, „pošast“, ki se spreminja, med Kitajsko in Zahodom, strateško pomembna, po 60 letih vladanja din. Nehru.
- 2014 stopil na čelo države iz opozicije, **Modi**, desničarski nacionalist, želi ustvariti hindujsko Indijo, za kristjane in muslimane Indija ni „sveta dežela“ in so 2 razredni državljani,
- Volilce pridobiva z „božansko podobo“ žrtvovanja, s 14 ur molitvijo v Himalaji, kjer „živijo bogovi“, ker to „ne more opravljati doma“.
- Odpravil je samostojnost Kašmirja, policijska ura, odklopil internet, spori s Pakistanom.
- Vzore išče v fašistični Italiji.

Odločitve, ki jih bo človeška družba sprejela v 21. stoletju, so pomembnejše, kot so bile kadarkoli v zgodovini

Problemi ekologije, vsak dan zavržemo 2 mrd. plastenk. globalno segrevanje. Ali bomo svet prepustili zanamcem, ali se lahko čemu odpovemo?

v imenu vere in »boja civilizacij«- Al Kaida, skrajna islamska teroristična organizacija, vodja Osama Bin Laden, ideologija: skrajni sunitski islamizem, glavna oporišča v Afganistanu, Alžiriji, Iraku, Pakistanu, Saudski Arabiji

Ali sta demokracija in svoboda na preizkušnji?
EU
Izstop VB 2021
Vpliv religij, fundamentalizem, Islamski, pravoslavni, krščanski?

Vzpon Kitajske, ostaja komunistična, totalitarizem, nadzor kamer, hiter razvoj gospodarstva, Kitajci „kupujejo svet“

Ekologija, rast prebivalstva iz 7,7 mrd na 9 mrd. Potrošništvo. Pomanjkanje virov.

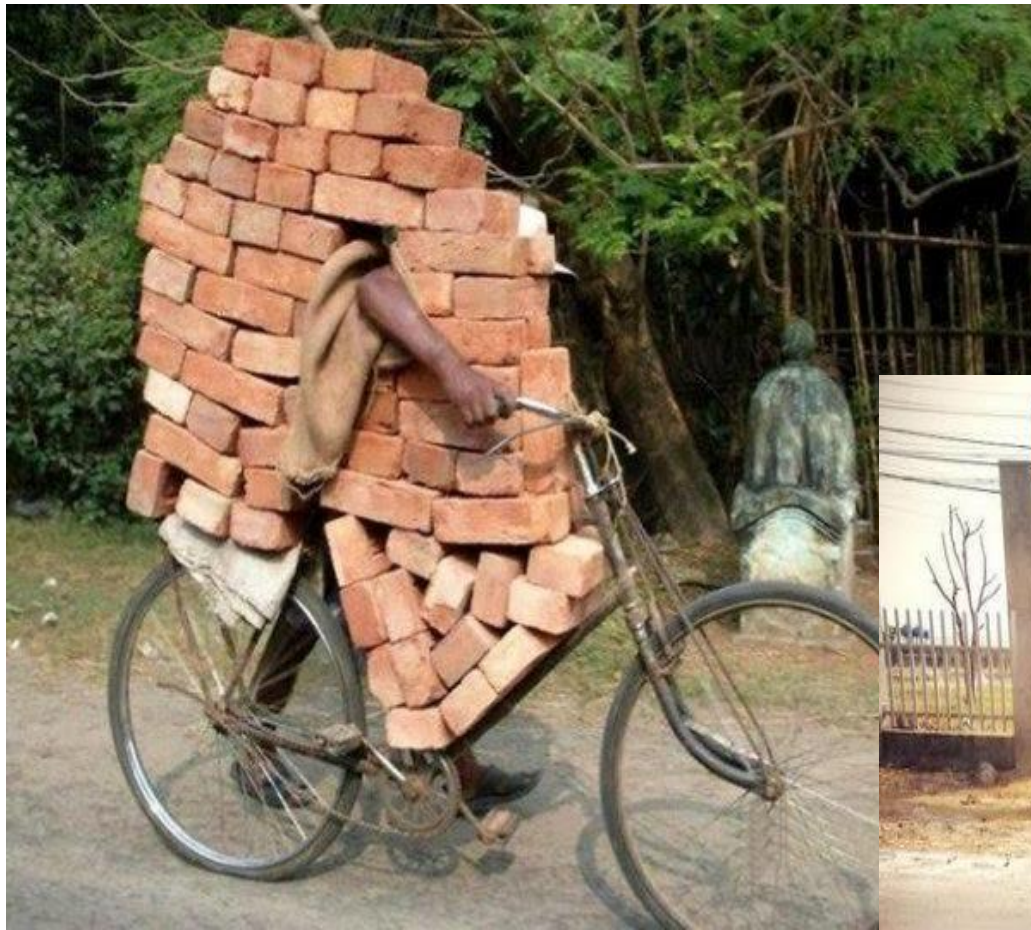

**V Indiji je več prenosnih telefonov, kot stranišč...
na 100.000 jih umira zaradi pomanjkljive higijene**

Naloga – vaja:

- Pregledali smo veliko globalnih problemov. Izberi si en globalni problem, ki se ti zdi pereč, pomemben, opiši ga in zapiši rešitev, kako bi ga ti rešil?